

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0190-136
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
ID ОП у ЄДЕБО	02125544
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	«Аналітика суспільних процесів», другий (магістерський), 03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, 033 ФІЛОСОФІЯ
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20itsenzuvannia/Zvit_(vidomosti)_pro_samootsiniuvannia_osvitnoi_prohramy_Analilyka_suspilnykh_protseviv.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	Галузева експертна рада з галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
Дата засідання	17 грудня 2019 р.
№ протоколу	11
Доповідач	Олена Станіславівна Александрова

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

<> наявні

<> виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

<> відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

<> встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<☑> відсутні

Обґрунтування:

З огляду на звіт експертів, за результатами вивчення відомостей самооцінювання, документів та матеріалів, зібраних під час виїзної експертизи й аналіз електронних ресурсів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка є всі підстави встановити відповідність освітньої програми (далі ОП) «Аналітика суспільних процесів» за шістьма критеріями - рівень «В» (за певними критеріями наявні недоліки, що не є суттєвими і має місце загалом - відповідність), за трьома критеріями - рівень «А» (повна відповідність - інноваційний взірцевий характер).

Сильними сторонами ОП «Аналітика суспільних процесів» є:

1. Залучення провідних стейхолдерів до розробки ОП та подальшого вдосконалення її змісту із врахування конкретних запитів громад місцевого і регіонального рівнів. 2. ЗВО має налагоджений механізм формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти. 3. У ЗВО реалізується дієва політика стосовно розвитку soft skills здобувачів вищої освіти та викладачів. 4. Зроблені серйозні кроки щодо впровадження елементів дуальної освіти. 5. Сильну сторону ОП забезпечує створення у ЗВО необхідних умов для якісного і комфортного забезпечення якості навчання і праці, зокрема для осіб, які потребують особливих освітніх умов.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В	Відповідно до висновку експертів, сильними сторонами ОП є: відповідність Стратегії та місії ЗВО, унікальність ОП «Аналітика суспільних процесів» у Західній Україні. Позитивними практиками відзначено: залучення провідних стейхолдерів до розробки ОП та подальшого вдосконалення її змісту, системне врахування конкретних запитів громад місцевого і регіонального рівнів й позитивного досвіду європейських ЗВО. В якості перспектив для подальшого вдосконалення експертами зазначено, що доцільним є врахування тенденцій розвитку спеціальності, закріплених у	Рівень В	

		<p>Міжсекторальній стратегії у галузі філософії ЮНЕСКО, Проєкті Стандарту вищої освіти України з підготовки другого(магістерського) рівня галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 033 Філософія від 22.05.2017 р.</p> <p>Предметні рекомендації експертів в частині слабких сторін ОП актуалізовані у необхідності забезпечення більшої відповідності предметній області спеціальності 033 Філософія.</p>		
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	<p>Рівень В</p>	<p>Експерти констатували достатній рівень відповідності Критерію. Структура та зміст програми у повній мірі відповідають П.15, Ч. 1, Ст.62.Закону України «Про вищу освіту». Освітні компоненти, наявні в ОП, в значній мірі сприятимуть формуванню аналітичних компетентностей випускників. Перелік вибіркових дисциплін сприяє поглибленню фахового компоненту, особливо в національному контексті. Під час підготовки здобувачів існує регулярний діалог між</p>	<p>Рівень В</p>	

		<p>академічною спільнотою та студентством в частині обговорення змісту предметів та практик. Підсиленню підготовки сприяють інструменти забезпечення соціальних навичок (soft skills). З-поміж цікавих сучасних підходів експертами відзначено наявність досвіду організації дуальної освіти.</p> <p>Перспективи до вдосконалення ОП експерти бачать у: поглибленні змістовних компонентів ОП у частині: вивчення історичного розвитку філософських думок; викладання філософії у світі; просвітницько-громадської діяльності з формування критичного мислення та здатності до незалежного судження. Здобувачами освіти була висловлена пропозиція збільшенні кількості дисциплін вільного вибору, спрямованих на безпосереднє формування філософських компетентностей.</p>		
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В	<p>Експерти встановили достатній рівень доступу до освітньої програми.</p> <p>Прозорість, чіткість та системність притаманна</p>	Рівень В	

		Правилам прийому й процедурі зарахування на навчання. Наявні кроки до врахування європейського досвіду з врахування результатів здобутих у неформальній освіті, на думку експертів, мають потенціал для вдосконалення у майбутньому.		
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В	Під час виїзної експертизи визначено високий рівень організації всіх елементів навчального процесу, що в значній мірі сприяє досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання. До позитивних практик експерти віднесли дієву, системну та ефективну політику студентоцентризму, високий рівень заходів з інтернаціоналізації освіти й зв'язку досліджень із навчанням. Наявність застарілих видань у переліках літератури, наявних у силабусах, визначається експертами як одна із слабких сторін.	Рівень В	
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В	Експертами зазначено, що наявні позитивні практики систематичного обговорення критеріїв оцінювання	Рівень В	

		<p>навчальних досягнень студентів.</p> <p>Процедура оскарження результатів оцінювання є дієвою, вона в значній мірі задовольняє здобувачів освіти, про що свідчать результати інтерв'ювання. Інституційне забезпечення заходів щодо дотримання академічної доброчесності є прозорим, воно охоплює всі рівні роботи Університету.</p> <p>На думку членів експертної комісії, існує потреба вдосконалення Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій, затверджене вченою радою ЗВО протокол № 2 від 24.09.2019 р., введене в дію наказом ректора № 203-р від 24.09.2019 р., в частині детального врегулювання процедур і дій у випадку виявлення конфліктів інтересів (потенційних або реальних) екзаменаторів, викладачів, що здійснюють контрольні заходи.</p>		
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В	<p>Сильною стороною ОП є долучення до викладання освітніх компонентів високопрофесійних досвідчених викладачів,</p>	Рівень В	

		представників провідних роботодавців, іноземних науковців, які за своїм фаховим, науковим та методичним потенціалом цілком відповідають вимогам. В частині перспектив вдосконалення експерти зазначили необхідність формування більш стійкої системи розвитку творчого потенціалу викладачів. Також визначено, що існує потреба подальшого розвитку комплексу матеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності.		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень А	Експертами встановлено взірцевий рівень відповідності критерію. Зазначено, що матеріальні ресурси й матеріальне середовище реалізації ОП створюють максимально комфортні умови для всіх учасників освітнього процесу. Недоліків за цим критерієм не виявлено.	Рівень А	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень А	Визначаючи взірцевий рівень відповідності, група експертів наголосила на наявності сформованого інституційного середовища забезпечення якості вищої освіти. ЗВО забезпечив	Рівень А	

		розробку і впровадження чітких нормативно визначених процедур розроблення, впровадження ОП, моніторингу результатів й перегляду та удосконалення змісту. Взірцевою практикою, з огляду на думку експертів, є формування ради стейкхолдерів, виступає в ролі механізму синергії у забезпеченні якості освітньої діяльності. Ця позитивна практика має перспективу вивчення і використання в інших ЗВО.		
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень А	Аналіз звіту експертів, моніторинг електронної сторінки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (в тому числі Історичного факультету) дійсно свідчить на користь взірцевої відповідності Критерію 9. Варто відзначити загальну доступність до документації, що регламентує освітню діяльність. Всі актуальні процесуальні документи є відкритими, вони офіційно затверджені. Відомості про ОП вчасно розміщені. Під час	Рівень А	

		інтерв'ювання стейкхолдерів було підтверджено факт надання пропозицій і зауваження щодо ОП. Крім того, на офіційному веб-сайті є файл «Зауваження та пропозиції стейкхолдерів щодо освітньо-професійної програми «Аналітика суспільних процесів» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 033 «Філософія».		
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Перспективи подальшого вдосконалення освітньої програми «Аналітика суспільних процесів», другого (магістерського) рівня, спеціальності 033 Філософія в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка актуалізуються у наступному:

1. Врахуванні тенденцій розвитку спеціальності «Філософія в європейському та національному контекстах.
2. Забезпеченні більшої відповідності предметній області спеціальності 033 Філософія (рекомендується поглибити змістовні компоненти ОП у частині вивчення: історичного розвитку філософських думок; впливу філософських думок на розвиток суспільства; культури і самоствердження людини; технологій роботи з новітньою інформацією в аналітичних агенціях та інституціях; методології теоретично-аналітичного моніторингу соціально-культурних тенденцій розвитку суспільства, підготовки відповідних прогнозів і проєктів).
3. Посиленні практичної підготовки здобувачів освіти з англійської мови.
4. Поглибленні змістовних компонентів ОП у частині: вивчення історичного розвитку філософських думок; викладання філософії у світі просвітницько-громадської діяльності з формування критичного мислення та здатності до незалежного судження; інноваційних технологій аналітичної роботи в галузі інформації.
5. Збільшенні кількості дисциплін вільного вибору, спрямованих на безпосереднє формування філософських компетентностей.
6. Імплементатії європейських стандартів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті до правил і механізмів вступу на ОП.
7. Вдосконаленні Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій, затверджене вченою радою ЗВО протокол № 2 від 24.09.2019 р., введене в дію наказом ректора № 203-р від 24.09.2019 р., в частині детального врегулювання процедур і дій у випадку виявлення конфліктів інтересів (потенційних або реальних) екзаменаторів, викладачів, що здійснюють контрольні заходи.
8. Наповненні бібліотечних фондів ЗВО літературою, дотичною до ОП «Аналітика суспільних процесів».
9. Розширенні кола роботодавців, долучених до моніторингу результатів і змісту ОП.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◇ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

◇ акредитацію ОП

◇ умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◇ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

Ігор ЛИМАН